

Brižinski spomeniki

Molitve napisane latinicom v **2. polovici 10. stoletja**. Čuva se v nemškem Freisingu. Nastalo na področju Karantanije, danes v Austriji. Prvi dokument Slovenskega jezika i 1. Pisani dokument na Slavenskom jeziku.

Interesantno je da je molitva spodobneša Kajkavskom jeziku neg denešnjem Slovenskom!

V 10. stoletju to več nije staroslavenski jezik, vre su se bile pripetile zмене glasov i morfologije.

Če prav tekst ima neštere staroslavenske rieči, tere denes ne razmemo, spodobnost teksta s Kajkavskim jezikom je nie moguče prevideti, isto i kuliko je denešnji Slovenski jezik drugačkeši od tega teksta!

Moderna lingvistika nam poveda da se do konca 9. stoletja Kajkavski govor začel razlikovati od severneh govorov (Slovenskeh) i od južnešeh govor. Pripetila se zmena glasov.

No vender je v 10. stoletju, v truc menjšem varijacijam, govor na Kajkavskom području, bil jako spodoben severnešem slovenskem jeziku, a to se vidi i denes po tem kuliko je rieč z Brižinskoga teksta Kajkavski (književni) jezik zadržal.

Neštere rečenice kak da su z molitve Kajkavskoga književnoga jezika – a nie z 10. stoletja s Slovenskoga severa!

Tuo nam pokazuje kuliko autentičnost i starinu z davnini su Kajkavci vuspeli sčuvati – moremo jih slobodno imenuvati čuvarom tradicije.

S pravicom moramo predpostaviti da su predki Kajkavcov v 10. stoletju isto ovak govorili i molili se, z menjšemi varijaciji.

Morti se niesu išče vsi molili krščanski veri, ali vre koncem 9. stoletja v Zagorju nahajamo drvene cirkve, kakve se nahajaju i v Bavarski.

Lingvistički gledeč: v tekstu je očivestni pomek polglasov *jer, jor*, i *šva* v **e** ili **i**, a *jat* je zapisan vre kak **e**. Tuo su vre karakteristike kajkavskoga jezika i njegovih dijalektov.

Tak je Brižinski spomenik i vreden indirektni spomenik ranega Kajkavskega jezika **10. stoletja!**

Prečitajte ova *redka slovesa* – kak da čitate molitvu Kajkavskoga jezika.

GLAGOLITE PO NAS REDKA SLOVESA

Bože, gospodi milostivi, otče Bože, tebe izpovede ves moj greh i svetemu Kriestu i svetej Mariji i

svetemu Mihaelu i vsem krilatcem božiem i svetemu Petru i vsem selom božiem i vsem mučenikom božiem i vsem vernikom božiem i vsem devam pravdnim i vsem pravdnim i tebe, boži rabe, hotju biti izpoveden vseh moih greh i veruju, da mi je, na sem svete bevši, iti se na on svet, paki se vstati na sodni den. Imeti mi je živuot po sem, imeti mi je otpustiek moih grehov. Bože milostivi, primi moju izpoved mojih grehov, ježe jesem stvoril zla po t den, ponježe bih na se svet vrodjen i bih kreščen; ježe pomnju ili ne pomnju, ili volju ili nevolju, ili vede ili ne vede, ili v nepravdnej rote ili v lži, ili tatbe ili zavisti, ili v vsmazi ili v sienič(es)tve, ili ježe mi se tomu hotelo, jemuže mi bi ne dostalo hoteti, ili v poglagolanji, ili spe ili ne spe, ili ježe jesem ne spasal nedela ni sveta večera ni mega posta i inoga mnogoga, ježe protiv Bogu i protiv memu krestu. Ti jedin, Bože, ves, kako mi jega potreba vuelika. Bože, gospodi milostivi, tebe se mil tvorju od sih poštenih greh i od ineh mnozeh I venših i mienših, ježe jesem stvoril. Teh se Tebe mil tvorju i svetej Mariji i vsem svetim.

I da bim na sem svete takoga greha pokazen vzal, Jakože ti mi zadeneš i jakože tva milost i tebe ljubo. Bože, ti pride se nebese, uže se da v moku za vies narod, da bi ni zlodeju otel, otmi me vsem zlodejem. Milostivi bože, tebe porončo me telo i mo dušu, i moja slovesa i me delo i mo volju i mo veru i moj živuot. I da bim uslišal na sodni den Tvo milost veliju s temi, ježe vzovež tvoji-mi usti: Pridete, otca mega izvuoljeni, primete vuečne veselje i večni živuot, ježe vi jest vgotovljeno iz veka v vek. Amen.

jakože - kak
ježe – ki, on ki
ježe vi jest – ki vam jest

mil – milost

na sem svete – na tem svete

po sem – po tem

ponježe – potlem

selom božiem – apostolom, poslanikom božjem

sienič(es)tve – nečistost, nečiste

tebe porončo – tebi izručim

veruju - verujem

v lži – v laži